

Polychromovaná plastika

Akadémia výtvarných umení v Praze

REŠTAURÁTORSKÁ SPRÁVA

Svetlonoš

Ondrej Žegorjak 6.ročník RESTM
2019/2020

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

Svetlonoš

Údaje o diele

Názov:	„Svetlonošč“
Autor:	neznámy
Technika:	polychrómovaná plastika
Rozmery:	výška - 31,2 cm šírka - 26,3 cm hlbka - 9 cm
Datácia:	18.století
Majiteľ:	Kutná hora, chrám sv. Barbory, oltár sv Ignáca
Umiestnenie:	oltár sv.Ignáca v chráme sv. Barbory , Kutná hora
Eviden.číslo:	795/85

Návrh spracoval: Ondrej Žegorjak, študent Ateliéru reštaurovania výtvarných diel maliarskych a polychrómovanej plastiky pod vedením doc. MgrA. Adama Pokorného Ph.D a odborný dohľad MgA. Markéty Pavlíkovej Ph.D

Ikonografická časť

Drevená polychromovaná plastika predstavujúca typ Svetlonoša. Socha stvárnená v podobe černocho, ktorý v boku po svojej pravici drží tzv. zdroj svetla v tvare srdcovej nádrže na sviečku. Oblečený je v zlatej sukni s akantovými listami, podobne okolo ramien, rúk a krku má zlaté ornamentálne pásy a na hlave zlatú akantovú korunu. Stojaca figúra v miernom kontraposte na malej pevnine s kmeňom stromu. Světloňoš je označenie pre osobu, ktorá je nositeľom nejakého svetla. To môže pochádzať z rôzneho zdroja. Ako světloňoši boli označovaní napríklad miništranti, ktorí nosili pri cirkevných obradoch a bohoslužbách zažaté sviece. Pre nich sa používalo i pomenovanie ceroferári. V sprievodoch chodil Svetlonoš vedľa toho, ktorý zvyčajne nosil kríž. Svetlonoš v kresťanskom náboženstve je jedným zo zavrnutých anjelov, inak nazývaných tiež Lucifer (lux ferre znamená v latine niesť svetlo). Môže sa taktiež jednať o zorničku, planétu Venušu, ktorá bola v starovekom Ríme nazývaná práve Lucifer.

Technický stav

Celková socha je vytvorená z dreva lipy okrem rúk. Mierne znečistená šedivým prachom na polychrómií. Socha je obojstranná na podstavci so širším obsahom obúchanej, rozšúchanej a opadanej farebnej vrstvy najmä v dolnej časti nôh a stromového podstavca. Ruky má samostatne pripevnené iného druhu dreva k telu s náznakovými otvorenými líniami medzi lakťom a ramenom rúk. V jeho ľavej ruke je odpadnutý prstenník, ktorý je dochovaný a celkovo ruky sú uvoľnené od srdcovej nádrže s prasklinou. V zadnej strane je najväčšia prasklina deformujúca celý stav plastiky od jeho chrbta až po jeho nohy v cca: 1 cm. Podobná prasklina je i na pevnine, čo môže byť výsledkom pôsobenia nepriaznivých klimatických podmienok, čo viedlo k čiastočnému pracovaniu dreva. I v rámci veľkých prasklín je stav plastiky stabilný a udržiavajúci celkovú formu svetlonoša. Polychrómia už pri defektoch fragmentov opadanej vrstvy bola odhaliteľná, že tam nie sú premalby. V spodnej časti nôh, pevniny a stromového podstavca sú čiastočné výletové otvory s chýbajúcim prstom jeho pravej nohy. V časti inkarnátu tváre chýbajú na oboch stranách náušnice. Plastika technologicky riešená vrstvením kriedy a zmaľovaná do čiernej farby, v oblasti sukne, koruny, srdcovej nádrže a ornamentálnych pásov sú zlatené na polimente. Sukňa je vyornamentovaná v tvaroch akantových listov, v obvode brušného pásu na sukni sú štvorlístkové punce so stredovým bodom. Kvôli jej pravidelnosti tvaru je identifikovaný ako jeden punc v tvare štvorlístka so stredovým bodom. Podobné punce sú lokalizované i v pásoch koruny a ramenách.

Návrh na reštaurovanie

Po vstupnej fotodokumentácii budú odobrané vzorky z defektov pre určenie pôvodnej polychrómie. Následne bude podľa potreby prevedená stratigrafická sondáž. Uvoľnené časti polychrómie budú upevnené roztokmi 7% želatíny. Neskôr budú snímané povrchové nečistoty a po vyhodnotení stavu dochovania pôvodnej polychrómie sa pristúpi k prípadnému snímaniu premalieb vhodnými rozpúšťadlami. Prípadne pri uvoľnených častiach dreva plastiky bude riešená i lokálna petrifikácia. Následne budú vytmelené mechanické poškodenia 8% kliehokriedovým tmelom. Po týchto ošetreniach bude i následné vyretušovanie reverzibilnými akvarelovými farbami, v prípade striebrenia alebo zlátenia bude retušované obdobným materiálom. Na záver bude plastika opatrená ochranným lakom a v prípade zlátenia alebo striebrenia budú plochy opatrené izoláciou proti oxidácií.

Svetlonoš

Postup reštaurovania

Použité materiály

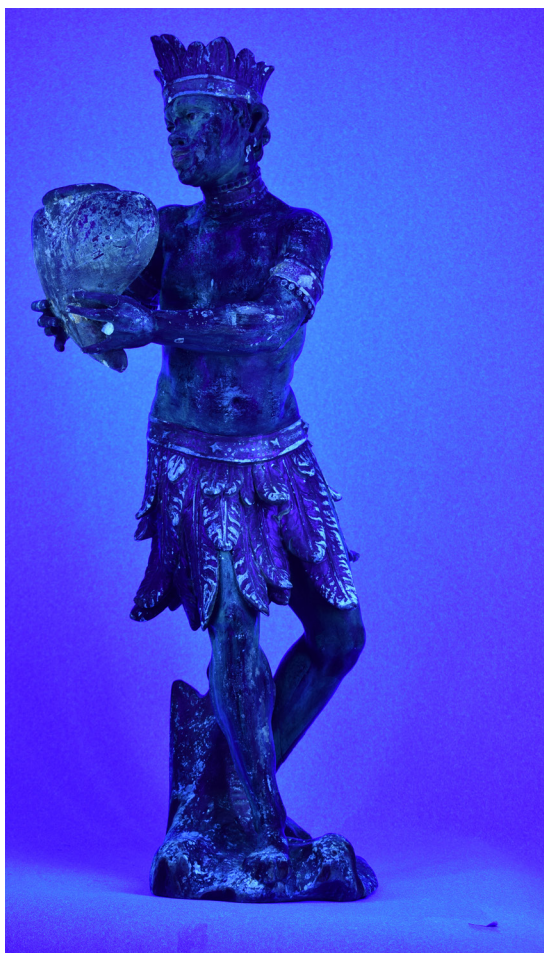
Svetlonoš

Polychromovaná plastika

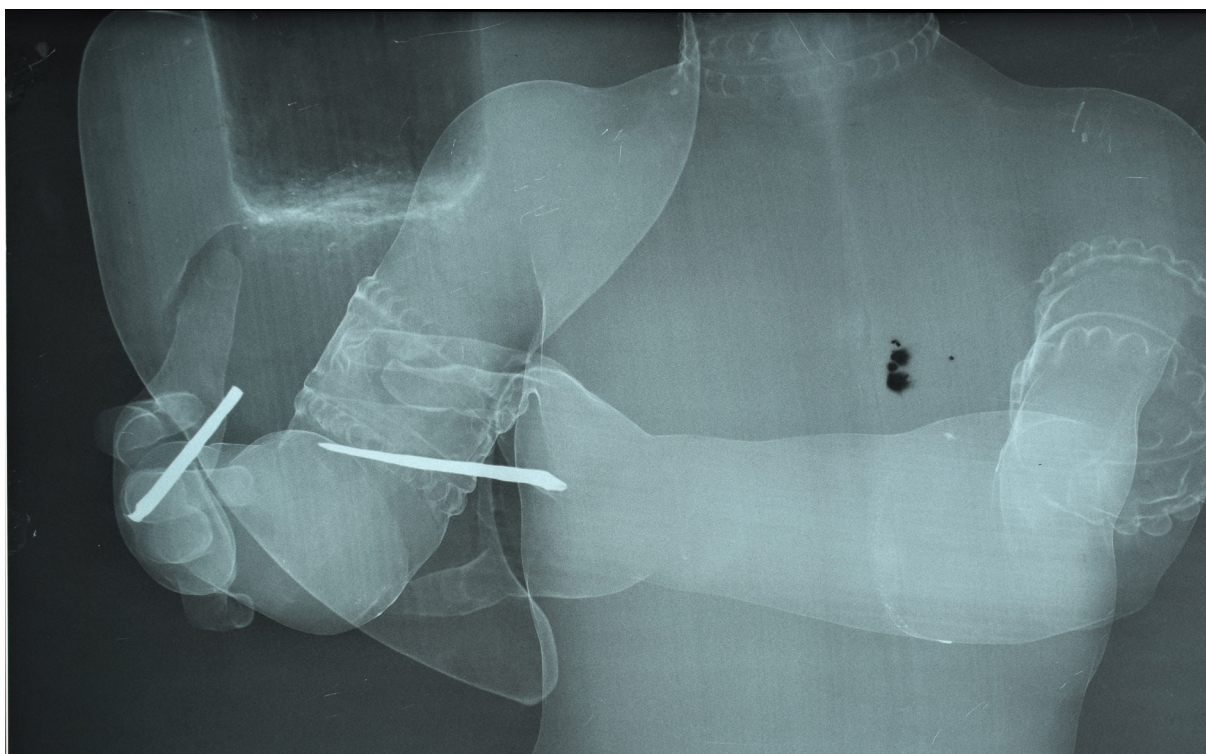

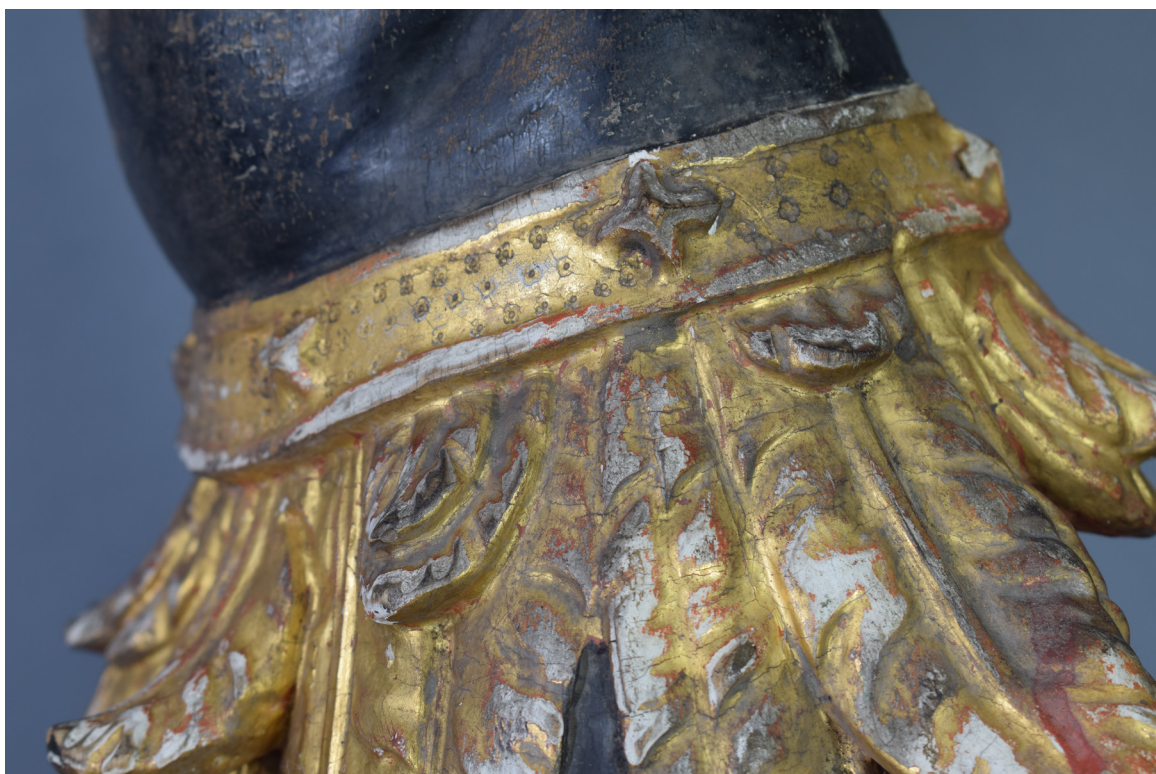

Polychromovaná plastika

Svetlonoš

Rozšířená sondáž nečistoty

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADÉMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

Polychromovaná plastika

Stav po polovičnom snímaní nečistoty predné pohľady

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

Stav po polovičnom snímaní nečistoty zadné pohľady

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

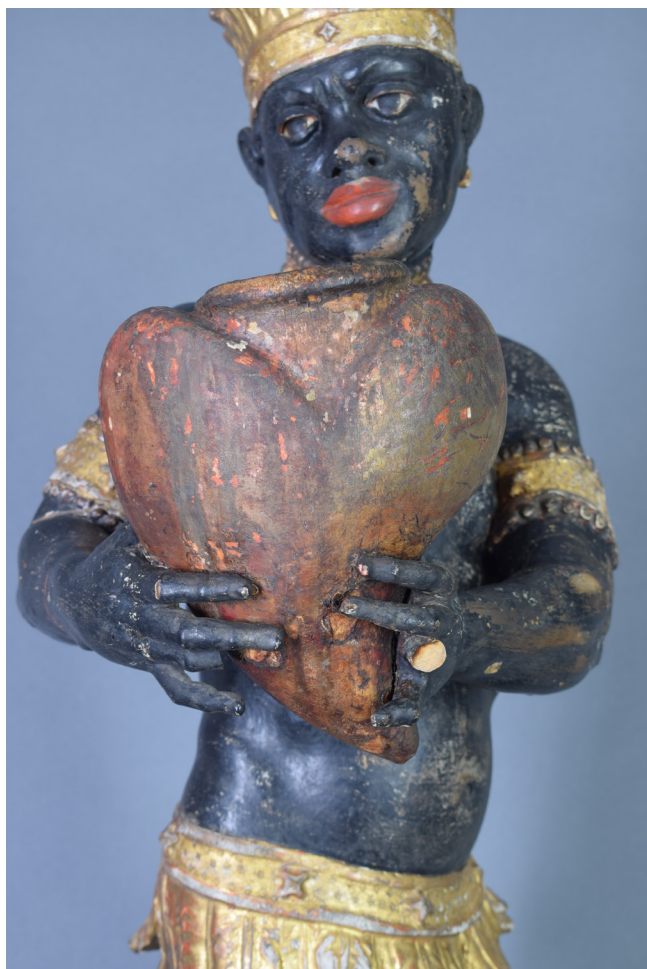
Polychromovaná plastika

Stav po celom vyčistení

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

Svetlonoš

Stav po celom vyčistení nečistoty detaily sukne a podstavca na sviečku

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

Polychromovaná plastika

Detaily sukne a ramena

Detail snimania spáleného porézného materiálu polovica

Polychromovaná plastika

Priebeh spevnovania uvoľnených predlaktí pomocou gúm a silikonov.

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

riebeh spevnovania uvoľnených predlaktí pomocou gúm a silikonov.

Priebeh spevnovania uvoľnených predlaktí pomocou gúm a silikonov detail.

Polychromovaná plastika

Stav po spevnení rúk

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

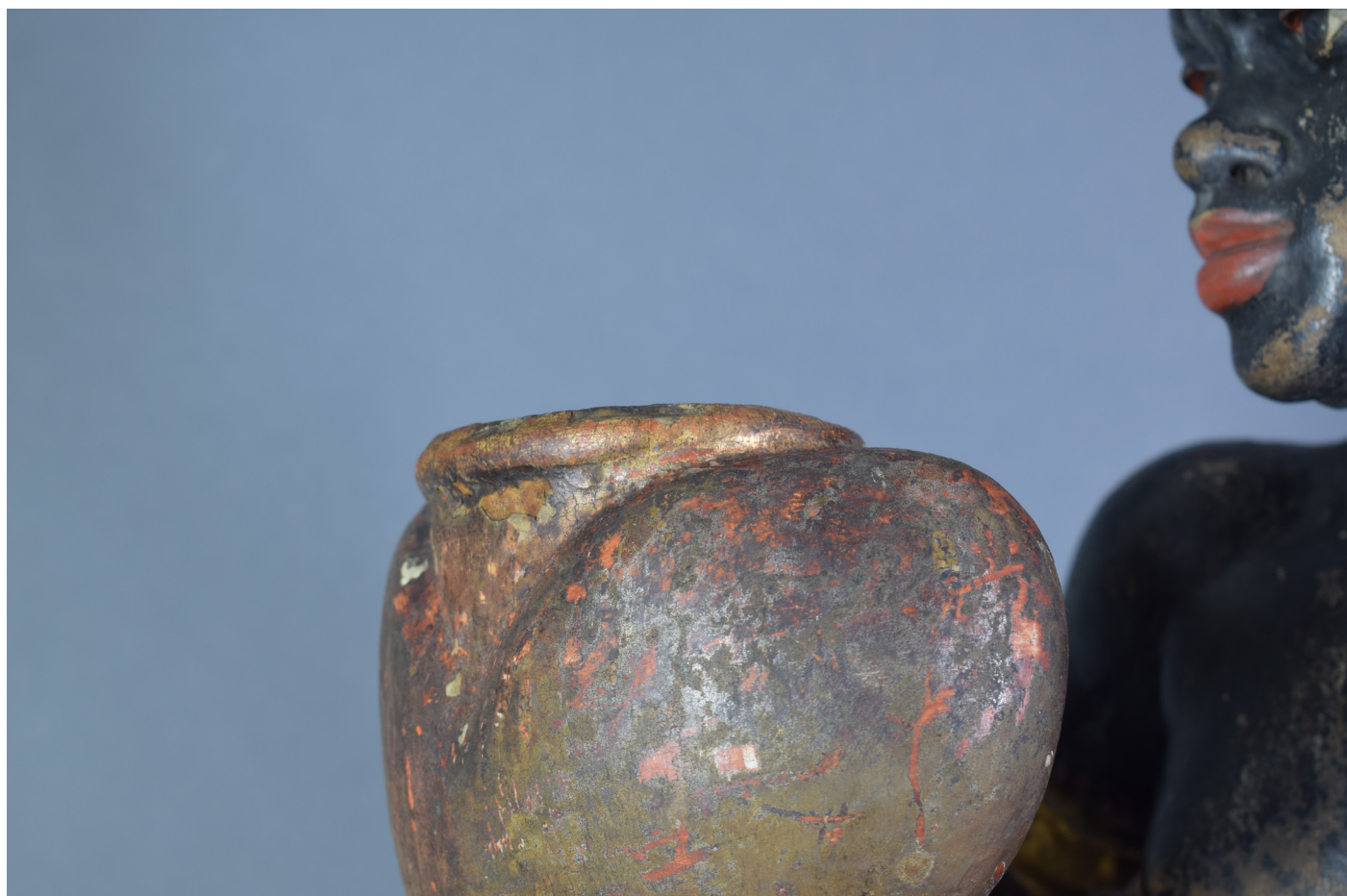
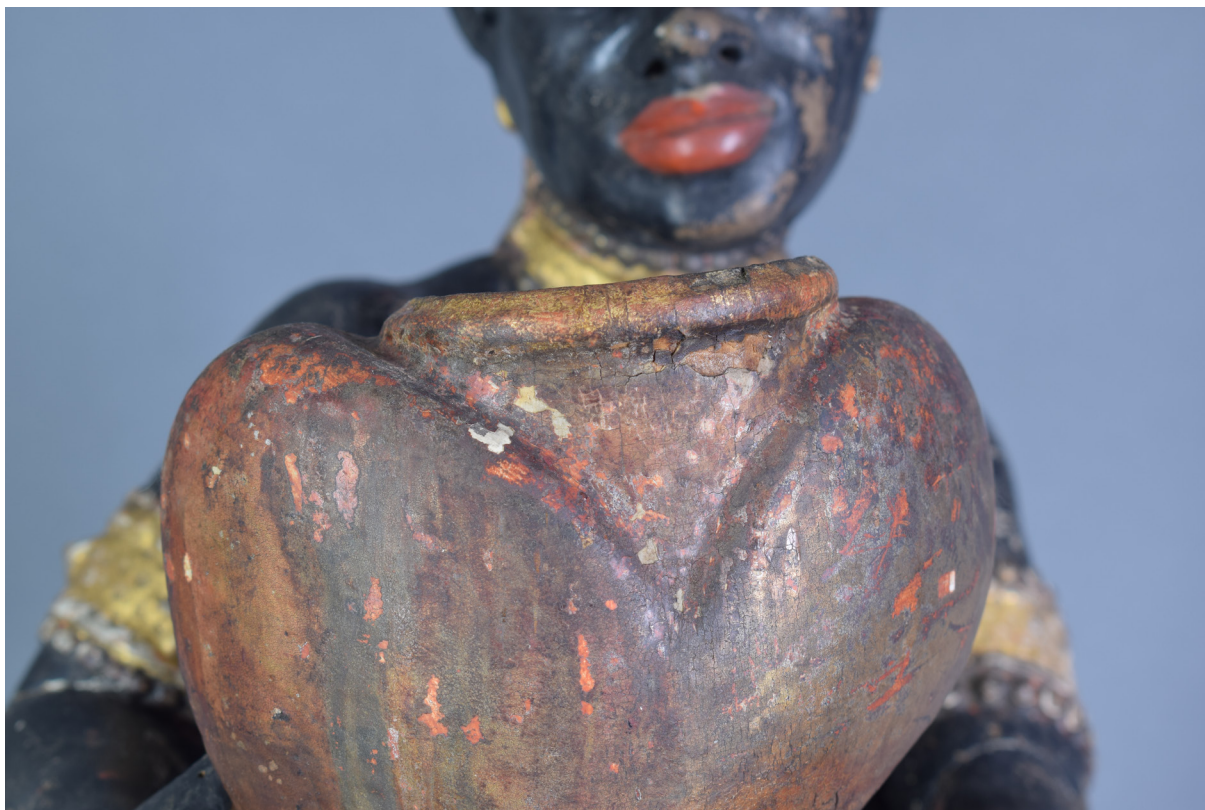
Modelácia chýbajúcich prstov na ruke .

Polychromovaná plastika

Modelácia chýbajúcich častí ako prst na nohe a kúsok drapérie so sukne.

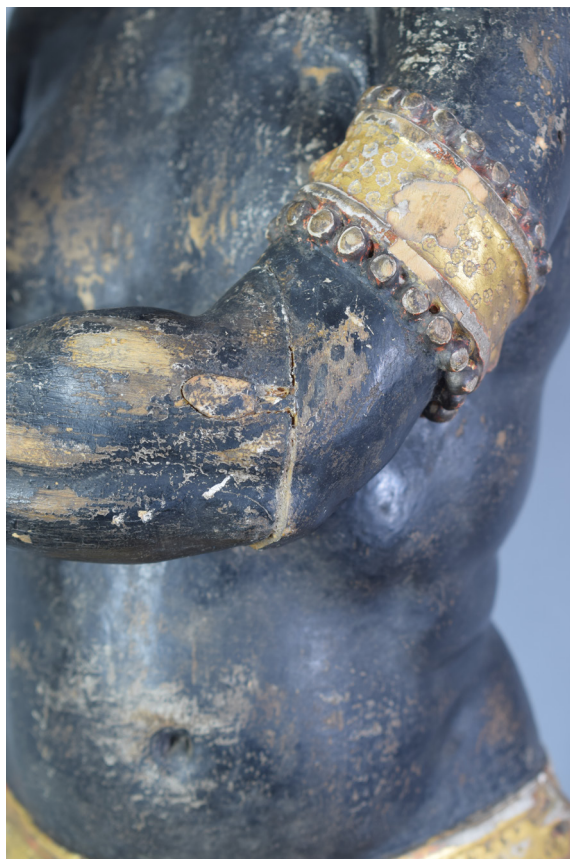
REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

Stav po celom dočistený elipsy

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENÍ

Polychromovaná plastika

Detaily spevnenia predlaktí pomocou syntetického lepidla

REŠTAURÁTORSKÁ ŠKOLA AKADEMIA VÝTVARNÝCH UMENI

Deaily spevnenia predlaktí pomocou syntetického lepidla

Svetlonoš

Svetlonoš

Svetlonoš